

Редакція:

25.06.2020

ВЕРХОВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 червня 2020 р. N 640/21249/18;
N К/9901/1421/20

Верховний Суд у складі колегії суддів третьої палати Касаційного адміністративного суду:

судді-доповідача Єресько Л.О.,

суддів: Губської О.А., Соколова В.М.,

розглянувши у порядку письмового провадження у касаційній інстанції адміністративну справу N 640/21249/18

за позовом Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві до Приватного акціонерного товариства "Завод залізобетонних конструкцій N 1" про застосування заходів реагування

за касаційною скаргою Приватного акціонерного товариства "Завод залізобетонних конструкцій N 1"

на постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 16 грудня 2019 року, ухвалену колегією суддів у складі: головуєчого судді Белової Л.В., суддів Аліменка В.О., Безименної Н.В.

УСТАНОВИВ:

Короткий зміст позовних вимог та їх обґрунтування

1. У грудні 2018 року Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві (далі - позивач, ГУ ДСНС у м. Києві), звернулося до Окружного адміністративного суду міста Києва з адміністративним позовом до Приватного акціонерного товариства "Завод залізобетонних конструкцій N 1" (далі - відповідач, ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1"), у якому просило:

1.1. застосувати до ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" заходи реагування шляхом повного зупинення експлуатації складських приміщень "Склади емалей, лаків і фарб" та "Арматурної майстерні", до повного усунення порушень, зазначених в акті перевірки;

1.2. обов'язок щодо забезпечення виконання судового рішення шляхом накладення печаток на вхідні двері та відімкнення від джерел електроживлення покласти на ГУ ДСНС у м. Києві;

1.3. контроль за виконанням судового рішення щодо усунення ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" порушень вимог пожежної та техногенної безпеки та погодження термінів усунення порушень за письмовим зверненням суб'єкта господарювання, в тому числі право відтермінування зупинення експлуатації приміщень, покласти на ГУ ДСНС у м. Києві.

2. В обґрунтування позову позивач зазначив, що позивачем, як центральним органом виконавчої влади, який здійснює нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки було проведено заходи державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктами господарювання законодавства у сфері пожежної та техногенної безпеки. Так, під час проведення планової перевірки приміщень ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій", розташованих за адресою: м. Київ, вул. Будіндустрії, 5 було встановлено, що приміщення експлуатуються з порушенням правил та норм пожежної і техногенної безпеки, що створюють загрозу життю і здоров'ю людей, у зв'язку з чим, позивач просить суд застосувати до відповідача тимчасові заходи реагування, що спрямовані на усунення та попередження негативних наслідків.

Короткий зміст рішень судів попередніх інстанцій

3. Рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 20 серпня 2019 року у задоволенні адміністративного позову ГУ ДСНС у м. Києві відмовлено.

4. Відмовляючи у задоволенні адміністративного позову, суд першої інстанції виходив з того, що саме орендар зобов'язаний забезпечити збереження об'єкту оренди, нести відповідальність за дотримання на об'єкті оренди правил пожежної безпеки, тому оскільки підставою для звернення позивача до суду було виявлення під час проведення перевірки порушень відповідачем вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки на об'єкті, який останнім безпосередньо не експлуатується, а надається в оренду, то правові підстави для застосування заходів реагування відсутні.

5. Не погоджуючись з таким рішенням суду, позивачем подано апеляційну скаргу.

6. Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 16 грудня 2019 року апеляційну скаргу ГУ ДСНС у м. Києві задоволено частково. Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 20 серпня 2019 року скасовано. Прийнято нову постанову, якою позовні вимоги ГУ ДСНС у м. Києві до ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" про застосування заходів реагування задоволено частково. Застосовано до ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" заходи реагування шляхом повного зупинення експлуатації складських приміщень "Склади емалей, лаків і фарб" та "Арматурної майстерні" шляхом накладення печаток на вхідні двері та відімкнення від джерел електроживлення до повного усунення порушень, зазначених в акті перевірки. У задоволенні інших позовних вимог відмовлено.

7. Скасовуючи рішення суду першої інстанції та задовольняючи адміністративний позов частково, суд апеляційної інстанції виходив з того, що незважаючи на наявність цивільно-правових угод, саме ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" від 05 квітня 2007 року N 877-V, є відповідальною особою за дотримання законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки. Відповідачем не усунено в повному

обсязі порушень правил пожежної безпеки, що зазначені в акті перевірки, зокрема від 19 квітня 2019 року N 404, які створюють загрозу життю та здоров'ю людей та які не є формальними, а стосуються виключно відсутності у відповідача необхідної системи заходів для уникнення виникнення пожежі, її гасіння та швидкого реагування у разі її виникнення, а тому суд апеляційної інстанції дійшов висновку про обґрунтованість позовних вимог.

Короткий зміст та обґрунтування вимог касаційної скарги та її рух в касаційній інстанції

8. 10 січня 2020 року до Верховного Суду надійшла касаційна скарга ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1", у якій скажчик просить скасувати постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 16 грудня 2019 року та залишити в силі рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 20 серпня 2019 року.

9. У касаційній скарзі скажчик посилається на те, що частина порушень норм пожежної і техногенної безпеки була виявлена позивачем в приміщеннях, що орендуються ТОВ "Міра будматеріали", ТОВ "Сіка Україна" та ТОВ "Будівельна компанія ЗЗБК N 1". З метою, усунення виявлених порушень, відповідач, як орендодавець звернувся до орендарів із відповідними листами - вимогами. Так, орендарем ТОВ "Міра будматеріали" вимоги щодо усунення виявлених порушень були виконані в повному обсязі, а орендарем ТОВ "Будівельна компанія ЗЗБК N 1" вимоги виконано частково. При цьому, згідно умов договору оренди приміщень, обов'язок щодо забезпечення вимог пожежної безпеки покладено саме на орендарів, а не орендодавця, у зв'язку з чим, відсутні правові підстави для застосування заходів реагування саме до відповідача.

9.1. Скажчик також звертає увагу на те, що суд апеляційної інстанції прийняв рішення про права, інтереси та обов'язки ТОВ "Будівельна компанія "ЗЗБК N 1", яких не було залучено до участі у справі, оскільки оскаржуваною постановою заборонено експлуатувати приміщення "Складу емалей, лаків і фарб" та "Арматурної майстерні", що знаходяться в його володінні та користуванні, через що частково зупинено діяльність ТОВ "Будівельна компанія "ЗЗБК N 1".

9.2. Скажчик вказує на те, що суд апеляційної інстанції не з'ясував обставини того, які саме порушення із перерахованих в акті перевірки N 404 від 19 квітня 2019 року є підставою для зупинення експлуатації приміщень, які фактично були усунуті товариством, які відсутні, усунення яких не залежать від волевиявлення товариства й усунути які товариство не може в принципі, та з урахуванням цього не встановлено чи створюють наявні в інших будівлях порушення вимог законодавства у сфері пожежної і техногенної безпеки, реальну загрозу життю та здоров'ю людей в приміщеннях "Арматурної майстерні" і "Складу емалей, лаків і фарб".

10. 10 січня 2020 року відповідно до протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями визначено склад колегії суддів: головуючий суддя (суддя - доповідач) Єресько Л.О., суддів Губська О.А., Соколов В.М.

11. Ухвалою Верховного Суду від 30 січня 2020 року відкрито касаційне провадження за вказаною касаційною скаргою.

12. Ухвалою Верховного Суду у складі судді Касаційного адміністративного суду Єресько Л.О. від 22 червня 2020 року закінчено підготовчі дії у справі та призначено її до розгляду в порядку письмового провадження у відповідності до вимог пункту 5 частини 1 статті 340 та статті 345 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України).

Позиція інших учасників справи

13. 13 лютого 2020 року від ГУ ДСНС у м. Києві надійшов відзив на касаційну скаргу, де позивач посилається на не обґрунтованість доводів даної касаційної скарги та просить її відхилити, а

рішення прийняте судом апеляційної інстанції залишити без змін. Вказують на те, що відповідачем на момент розгляду справи у судах не надано доказів усунення всіх порушень у повному обсязі. Окрім того, позивач наголошує, що відповідач, незважаючи на наявність цивільно-правових угод, як власник відповідного майна, є відповідальною особою за дотриманням законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки.

Установлені судами фактичні обставини справи

14. 17 вересня 2018 року N 2305 позивачем було винесено повідомлення N 2305 про проведення планової перевірки додержання (виконання) вимог нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій - 1".

15. 01 жовтня 2018 року відповідачем видано посвідчення N 2994 на проведення планової перевірки ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій - 1" в період з 09 грудня 2018 року по 20 грудня 2018 року.

16. За результатами проведеної планової перевірки щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки, відповідачем було винесено акт N 306, яким встановлено 33 порушення, які стосувалися зокрема щодо орендарів: ТОВ "МІРА БУДМАТЕРІАЛИ", ТОВ "Сіка Україна" та ТОВ "Будівельна компанія ЗЗБК N 1".

17. 11 жовтня 2018 року відповідачем винесено протокол серії КИ N 017289/261 про адміністративне правопорушення відповідно до статті 175 КУпАП.

18. Факт зазначених порушень підтверджується, зокрема, наявними в матеріалах справи фототаблицями порушень правил пожежної та техногенної безпеки, що виявлені під час здійснення перевірки.

19. Приписом N 291 від 29 жовтня 2018 року відповідачу було надано строк до 09 листопада 2018 року для усунення вказаних у акті перевірки N 306 порушень.

20. З метою усунення вказаних порушень, під час розгляду даної справи, відповідач звернувся до позивача із листом від 28 березня 2019 року N 080, в якому просив перевірити чи усунені порушення, зафіксовані в акті N 306 від 22 жовтня 2018 року.

21. Так, в подальшому, актом позапланового заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки N 404 від 19 квітня 2019 року, яким встановлено порушення, а саме:

21.1. допускається здача приміщень в оренду суб'єктам господарювання без декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки (ТОВ "Сіка Україна");

21.2. металеві сходи в орендованих приміщеннях ТОВ "Міра будматеріали" не виконані з межею вогнестійкості 60 хвилин;

21.3. допускається зберігання у складському приміщенні різних речовин та матеріалів з пожежонебезпечними фізико-хімічними властивостями (в орендованих приміщеннях - ТОВ "Будівельна компанія ЗЗБК N 1");

21.4. ширина проходу на шляхах евакуації в коридорі адміністративного приміщення при відкриванні дверей з приміщень в коридор менше нормованої;

21.5. допускаються з'єднання, відгалуження та окінцювання жил проводів і кабелів не за допомоги опресування, зварювання, паяння або затискачів (в орендованих приміщеннях ТОВ

"Сіка України", ТОВ "Міра будматеріали", ТОВ Будівельна компанія ЗЗБК N 1"

21.6. не проведено перевірку захисту будівель, споруд та зовнішніх установок від прямих попадань блискавки і вторинних її проявів, відповідно до вимог ДСТУ Б В.2.5-38:2008 "Інженерне обладнання будинків і споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд"

21.7. не надано підтвердження виводу тривожних сповіщень від приймально-контрольного приладу системи протипожежного захисту на пульт пожежного спостереження, в порушення п. 5.8. ДБН В.2.5- 56:2014;

21.8. приміщення підприємства не дообладнані системою автоматичної пожежної сигналізацією, в порушення ДБН В.2.5-56-2014;

21.9. приміщення, які орендуються ТОВ "БК "ЗЗБК N 1), ТОВ "Сіка України", ТОВ "Міра будматеріали" не обладнані системою автоматичної пожежної сигналізації, в порушення ДБН В.2.5-56-2014;

21.10. не проведено ідентифікацію об'єкту щодо визначення потенційної небезпеки.

22. Враховуючи те, що під час проведення перевірки було виявлено ряд порушень правил техногенної і пожежної безпеки, які зазначені в Акті перевірки N 306 від 22 жовтня 2018 року, керуючись статті 68 Кодексу цивільного захисту України ГУ ДСНС у м. Києві звернулось з даним адміністративним позовом до суду.

Джерела права

23. Відповідно до частини 2 статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

24. Згідно зі статтею 4 Кодексу цивільного захисту України цивільний захист - це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

25. Пожежна безпека - відсутність неприпустимого ризику виникнення і розвитку пожеж та пов'язаної з ними можливості завдання шкоди живим істотам, матеріальним цінностям і довкіллю (стаття 2 Кодексу цивільного захисту України).

26. Джерелами небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру є, серед інших, потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної небезпеки; будівлі та споруди з порушенням умов експлуатації; суб'єкти господарювання з критичним станом виробничих фондів та порушенням умов експлуатації; інші об'єкти, що можуть створити загрозу виникнення аварії (стаття 50 Кодексу цивільного захисту України).

27. Діяльність із забезпечення техногенної безпеки є складовою виробничої, експлуатаційної та іншої діяльності відповідних посадових осіб і працівників підприємств, установ, організацій. Ця вимога відображається у відповідних статутах або положеннях. Забезпечення техногенної безпеки суб'єкта господарювання покладається на його керівника (стаття 51 Кодексу цивільного захисту України).

28. Забезпечення пожежної безпеки на території України, регулювання відносин у цій сфері органів державної влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання і громадян здійснюються відповідно до цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів (частина перша статті 55 Кодексу цивільного захисту України).

29. Діяльність із забезпечення пожежної безпеки є складовою виробничої та іншої діяльності посадових осіб і працівників підприємств, установ та організацій. Зазначена вимога відображається у трудових договорах (контрактах), статутах та положеннях (частина друга статті 55 Кодексу цивільного захисту України).
30. Забезпечення пожежної безпеки суб'єкта господарювання покладається на власників та керівників таких суб'єктів господарювання (частина третя статті 55 Кодексу цивільного захисту України).
31. Обов'язок із забезпечення пожежної безпеки під час проектування та забудови населених пунктів, будівництва будівель і споруд покладається на органи архітектури, замовників, забудовників, проектні та будівельні організації (частина п'ята статті 55 Кодексу цивільного захисту України).
32. Обов'язок із забезпечення пожежної безпеки в жилих приміщеннях державного, комунального, громадського житлового фонду, фонду житлово-будівельних кооперативів покладається на квартирнаймачів і власників квартир, а в жилих приміщеннях приватного житлового фонду та інших спорудах, приватних житлових будинках садибного типу, дачних і садових будинках з господарськими спорудами та будівлями - на їх власників або наймачів, якщо це обумовлено договором найму (частина шоста статті 55 Кодексу цивільного захисту України).
33. Загальні вимоги з пожежної безпеки до будівель, споруд різного призначення та прилеглих до них територій, іншого нерухомого майна, обладнання, устаткування, що експлуатуються, будівельних майданчиків, а також під час проведення робіт з будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення будівель та споруд врегульовані Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року N 1417, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за N 252/26697 (далі - Правила N 1417).
34. Згідно пункту 4 Розділу I Правил N 1417 пожежна безпека повинна забезпечуватися шляхом проведення організаційних заходів та технічних засобів, спрямованих на запобігання пожежам, забезпечення безпеки людей, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для успішного гасіння пожеж.
35. Пунктом 5 Розділу I Правил N 1417 встановлено, що особи, відповідальні за забезпечення пожежної безпеки на підприємствах та об'єктах, їх права та обов'язки визначаються відповідно до законодавства.
36. У разі передачі в оренду цілісного майнового комплексу або окремих його частин, приміщень, інших об'єктів за домовленістю сторін цивільно-правового договору визначаються права та обов'язки орендаря та орендодавця щодо забезпечення пожежної безпеки та відповідальності за порушення вимог пожежної безпеки на об'єкті оренди (пункт 6 Розділу I Правил N 1417).
37. Державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту здійснюється за додержанням та виконанням вимог законодавства у сферах техногенної та пожежної безпеки, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, за діяльністю аварійно-рятувальних служб, а також у сфері промислової безпеки та гірничого нагляду, поводження з радіоактивними відходами відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" від 05 квітня 2007 року N 877-V (далі - Закон N 877-V), цього Кодексу та інших законодавчих актів (стаття 47 Кодексу цивільного захисту України).

38. Центральний орган виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, уповноважений організовувати та здійснювати державний нагляд (контроль) щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту і діяльності аварійно-рятувальних служб. Центральний орган виконавчої влади, який здійснює нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, реалізує повноваження безпосередньо і через свої територіальні органи в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення (стаття 64 Кодексу цивільного захисту України).

39. Центральний орган виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, здійснює державний нагляд (контроль) шляхом проведення планових та позапланових перевірок відповідно до закону (стаття 66 Кодексу цивільного захисту України).

40. Відповідно до пункту 1 частини 1 статті 67 Кодексу цивільного захисту України до повноважень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, належить:

- здійснення державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства органами та суб'єктами господарювання, аварійно-рятувальними службами.

41. Для здійснення планового або позапланового заходу орган державного нагляду (контролю) видає наказ (рішення, розпорядження), який має містити найменування суб'єкта господарювання, щодо якого буде здійснюватися захід, та предмет перевірки (частина перша статті 7 Закону N 877-V).

42. На підставі наказу (рішення, розпорядження) оформляється посвідчення (направлення) на проведення заходу державного нагляду (контролю), яке підписується керівником органу державного нагляду (контролю) (головою державного колегіального органу) або його заступником (членом державного колегіального органу) із зазначенням прізвища, ім'я та по батькові і засвідчується печаткою (частина друга статті 7 Закону N 877-V).

Позиція Верховного Суду

Оцінка висновків судів, рішення яких переглядаються, та аргументів учасників справи

43. 08 лютого 2020 року набув чинності Закон України від 15 січня 2020 року N 460-IX "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду справ" (далі - Закон N 460-IX).

44. Згідно з пунктом 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону N 460-IX, касаційний розгляд справи буде здійснюватися в порядку, що діяв до набрання чинності цим Законом.

45. Вирішуючи питання про обґрунтованість поданої касаційної скарги, Верховний Суд виходить із такого.

46. З метою визначення меж розгляду справи Верховним Судом підлягають застосуванню правила статті 341 КАС України, відповідно до яких під час розгляду справи в касаційному порядку суд в межах доводів та вимог касаційної скарги та на підставі встановлених фактичних обставин справи перевіряє правильність застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права. При цьому, суд касаційної інстанції не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові суду чи відхилені ним, вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу,

про перевагу одних доказів над іншими, збирати чи приймати до розгляду нові докази або додатково перевіряти докази. У суді касаційної інстанції не приймаються і не розглядаються вимоги, що не були предметом розгляду в суді першої інстанції.

47. Згідно частини 4 статті 328 КАС України (в редакції до 08 лютого 2020 року) підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

48. Критерії оцінки правомірності оскаржуваних рішень визначаються статтею 242 КАС (в редакції до 08 лютого 2020 року) України, відповідно до якої рішення суду повинно ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законним і обґрунтованим. Законним є рішення, ухвалене судом відповідно до норм матеріального права при дотриманні норм процесуального права. Обґрунтованим є рішення, ухвалене судом на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин в адміністративній справі, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні, з наданням оцінки всім аргументам учасників справи.

49. Неправильним застосуванням норм матеріального права вважається: неправильне тлумачення закону або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягав застосуванню.

50. Спір у цій справі виник у зв'язку із застосуванням до ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" заходів реагування шляхом повного зупинення експлуатації складських приміщень "Склади емалей, лаків і фарб" та "Арматурної майстерні" шляхом накладення печаток на входні двері та відімкнення від джерел електроживлення до повного усунення порушень, зазначених в акті перевірки.

51. Аналіз викладених правових норм дає підстави для висновку, що правовою підставою для застосування адміністративним судом заходів реагування є одночасна наявність таких умов: 1) факт порушення правил та норм пожежної і техногенної безпеки, що створюють загрозу життю та здоров'ю людей; 2) звернення компетентного органу, який здійснює державний нагляд у сфері пожежної і техногенної безпеки, із відповідним адміністративним позовом до суду; 3) наявність обов'язку у підконтрольного суб'єкта, зупинення експлуатації приміщень якого вимагає відповідний орган Державної служби України з надзвичайних ситуацій, забезпечувати дотримання вимог пожежної безпеки у відповідному приміщенні.

52. При обранні заходу реагування у вигляді повного або часткового зупинення роботи підприємств, позивачем як суб'єктом владних повноважень, і судом, відповідно, мають враховуватися принцип співмірності обраного заходу реагування тим порушенням, які виникли та тим, які залишилися не усунутими на час розгляду справи, а також дотримання справедливого балансу між інтересами відповідача і публічними інтересами.

53. Суд апеляційної інстанції, в оскаржуваному рішенні зазначив про наявність десяти виявлених порушень та їх серйозний вплив на можливість безпечної експлуатації приміщень відповідача.

54. Однак скаржник не погоджується з таким висновком, вважаючи, що згідно умов договору оренди приміщень, обов'язок щодо забезпечення вимог пожежної безпеки покладено саме на орендарів, а не орендодавця, у зв'язку з чим, відсутні правові підстави для застосування заходів реагування саме до відповідача.

55. Перевіряючи доводи касаційної скарги в межах наведених у ній доводів, Верховний Суд приходить до таких висновків.

56. Заявлені позивачем позовні вимоги відповідають основним засадам дотримання необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав та інтересів особи

і цілям, на досягнення яких вони спрямовані, оскільки заявлені в інтересах людей, що знаходяться (перебувають) у такому об'єкті, для забезпечення їх життя і здоров'ю та уникненню можливих несприятливих наслідків.

57. Витягом з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" проводить господарську діяльність, зокрема, за КВЕД 68.20 - надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна за адресою: м. Київ, вул. Будіндустрії, 5.

58. Забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій покладається на власників та керівників таких суб'єктів господарювання, а також орендарів, обов'язки яких щодо дотримання правил пожежної безпеки повинні бути узгоджені умовами договору.

59. З матеріалів слідує, що 01 серпня 2017 року між Публічним акціонерним товариством "Завод залізобетонних конструкцій N 1", як орендодавцем та Товариством з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія ЗЗБК N 1", як орендарем укладено договір оренди N z-0/3.

60. Питання розподілу обов'язків із забезпечення пожежної безпеки в інших спорудах, які покладаються на власників або орендарів згідно договорів найму, впливає на господарські правовідносини між суб'єктами цивільних правовідносин та не можуть виключати реалізацію дискреційних повноважень суб'єкта владних повноважень.

61. При цьому, саме за домовленістю сторін цивільно-правового договору визначаються права та обов'язки орендаря та орендодавця щодо забезпечення пожежної безпеки та відповідальності за порушення вимог пожежної безпеки на об'єкті оренди відповідно до пункту 6 Розділу I, підпунктів 2, 9 пункту 2.1, підпункту 3.22 Розділу V Правил N 1417.

62. Натомість, договірний обов'язок сторін зазначений у договорі оренди N z-0/3 від 01 серпня 2017 року щодо "дотримання протипожежних правил приміщення" є більш вузьким поняттям та не є тотожним поняттю "забезпечення пожежної безпеки" відповідно до частини шостої статті 55 Кодексу цивільного захисту України.

63. Надаючи оцінку доводам касаційної скарги, що саме на ТОВ "Будівельна компанія ЗЗБК N 1" за договором покладаються всі обов'язки забезпечення пожежної безпеки в орендованому приміщенні, Верховний Суд зазначає, що пунктом 6.1.4. частини 6.1. розділу VI договору оренди N z-0/3 від 01 серпня 2017 року на орендаря покладений обов'язок дотримуватись санітарних норм і правил пожежної безпеки, переданих в користування на підставі договору.

64. У зв'язку з чим, Верховний Суд відхиляє доводи скаржника, що саме на орендаря - ТОВ "Будівельна компанія ЗЗБК N 1" покладається обов'язок усунення порушень, виявлених у ході перевірки.

65. Подібний висновок вже був висловлений у постанові Верховного Суду від 12 червня 2020 року у справі N 804/3214/18 і Суд не знаходить підстав для відступу від нього.

66. За таких обставин Верховний Суд погоджується з висновками суду апеляційної інстанції, що незважаючи на наявність цивільно-правових угод, саме ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" відповідно до норм чинного законодавства, є відповідальною особою за дотримання законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки.

67. При цьому, колегія суддів Верховного Суду враховує, що застосування заходу реагування має тимчасовий характер, період дії якого залежить безпосередньо від факту усунення ПАТ "Завод залізобетонних конструкцій N 1" виявлених порушень.

68. Також, Верховний Суд відхиляє доводи скаржника щодо незалучення до участі у справі орендаря - ТОВ "Будівельна компанія "ЗЗБК N 1", оскільки оскаржуваним рішенням суду апеляційної інстанції не вирішувалося питання про права та обов'язки ТОВ "Будівельна компанія "ЗЗБК N 1".

69. За таких обставин, Верховний Суд вважає, що рішення суду апеляційної інстанції у цій справі постановлено з додержанням норм процесуального та матеріального права, підстави для його скасування відсутні.

70. Оцінюючи доводи касаційної скарги, колегія суддів зазначає, що ці доводи були перевірені та проаналізовані судом апеляційної інстанції під час розгляду та ухвалення оскаржуваного судового рішення, та їм була надана належна правова оцінка, жодних нових аргументів, які б доводили порушення судом апеляційної інстанції норм матеріального або процесуального права, у касаційній скарзі не наведено.

71. Колегія суддів наголошує, що до повноважень Верховного Суду не входить дослідження доказів, встановлення фактичних обставин справи або їх переоцінка, тобто об'єктом перегляду касаційним судом є виключно питання застосування права.

72. Враховуючи наведене, Суд не встановив неправильного застосування норм матеріального права або порушень норм процесуального права при ухваленні

Висновки Верховного Суду за результатами розгляду касаційної скарги

73. Згідно з пунктом 1 частини 1 статті 349 КАС України суд касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги має право залишити судові рішення першої та (або) апеляційної інстанції без змін, а скаргу без задоволення.

74. Згідно з частиною 1 статті 350 КАС України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо визнає, що суди першої та апеляційної інстанцій не допустили неправильного застосування норм матеріального права або порушень норм процесуального права при ухваленні судових рішень чи вчиненні процесуальних дій.

75. На підставі викладеного, Верховний Суд констатує, що оскаржуване рішення суду апеляційної інстанції ґрунтується на правильно встановлених фактичних обставинах справи, яким надана належна юридична оцінка із правильним застосуванням норм матеріального права, що регулюють спірні правовідносини, а суд апеляційної інстанцій під час розгляду справи не допустив порушень процесуального закону, які призвели або могли призвести до неправильного вирішення справи, відповідно підстави для скасування чи зміни оскарженого рішення суду апеляційної інстанції відсутні.

76. Відповідно до частини 1 статті 350 КАС України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а рішення без змін, якщо відсутні підстави для скасування судового рішення.

77. Таким чином, зважаючи на приписи статті 350 КАС України, касаційну скаргу необхідно залишити без задоволення, а оскаржуване судові рішення суду апеляційної інстанції - без змін.

Висновки щодо розподілу судових витрат

78. З огляду на результат касаційного розгляду, витрати понесені у зв'язку з переглядом справи в суді касаційної інстанції не розподіляються.

Керуючись статтями 3, 341, 345, 349, 350, 355, 356, 359 Кодексу адміністративного судочинства України, Верховний Суд

ПОСТАНОВИВ:

1. Касаційну скаргу Приватного акціонерного товариства "Завод залізобетонних конструкцій N 1" залишити без задоволення.
2. Постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 16 грудня 2019 року у справі N 640/21249/18 залишити без змін.

Постанова набирає законної сили з дати її прийняття, є остаточною та оскарженню не підлягає.

Судді Л.О. Єресько О.А. Губська В.М. Соколов